

jeg vil dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der overfor denne Betragtning foreligger den Omstændighed, at vi staae overfor et Finantslovforslag, hvori der slet ikke er paatenkt at ty til Reservecapitalen, og fremdeles, at vi staae overfor et afluttet Statsregnskab, hvor det Indgreb, som er gjort i Reservecapitalen, er ganske særdeles moderat. Naar disse Ting tages i Betragtning og sammenholdes med, at vi have fundet, at det ved saa betydelige Uddrag paa vor Gjæld, som vi i de senere Aar have gjort, let kan forsvares at tage en Del af Midlerne hertil fra Reservecapitalen, saa tror jeg, man kan have noget Haab om at blive enig om dette Punkt. Den høitærede Finantsminister anførte endnu en anden Grund, som han, saa vidt jeg erindrer, først fremkom med i et senere Foredrag, men som jeg tilstaar, har en stor Vægt hos mig. Han sagde nemlig, at blandt de Grunde, hvorfor han ikke var fremkommen med noget Lovforslag om en Soldatarif, var ogsaa den, at hans Hovedmedhjælper var bleven ham berøvet. Det er os Alle bekendt, at vi have haft det store Tab at miste den Generalstabsdirektør, som i en Række af Aar har forestaaet dette vigtige Embede, og forestaaet det — det Vidnesbyrd maa jeg, som har benyttet hans Medhjælp overordentlig meget i adskillige Aar, give ham — med ganske overordentlig Dygtighed, Flid og Sædelighed. Det, at en Minister umiddelbart før Sessjonen berøves en saa udmærket Mand's Medhjælp i en Sag, som fordrer særdeles indgribende tekniske Indsigter, er Noget, som nødvendigvis maa virke paa enhver samvittighedsfuld Mand, der beklæder den Post, som den høitærede Finantsminister har. Derfor denne Betragtning tror jeg ganske vist, at man maa være opfordret til meget stor Forsigtighed, og navnlig, at man maa være varsom med at fremkomme med nye Forslag, som kunde have nogensomhelst teknisk Vanskelighed, men paa den anden Side synes det mig heller ikke, at det Forslag, som den ærede Forslagsstiller har stillet, frembyder — undtagen maaske paa ganske enkelte Punkter — saadanne Vanskeligheder, det vil sige saadanne, hvorom der ikke fra de foregaaende Forhandlinger foreligger udførlige Betænkninger og Erklæringer fra den afbødte Statedirektør. Jeg har derfor ogsaa det Haab, at det, naar det kommer til alvorligt Samarbejde imellem den høitærede Finantsminister og dette Thing, maa kunne lykkes os at berolige os i den Henseende ogsaa uden den Medhjælp, som vi tidligere have haft. — Den ærede Forslagsstiller har fremsat et Forslag, som jeg i det Sele

vil betegne som moderat. Jeg tror, at den ærede Forslagsstiller har villet gjøre et Forsøg paa at hjælpe os ud over den vanskelige Stilling, hvori vi ere komne, men desuagtet har jeg en Frygt for, at han dog ikke har modereret sig fuldkommen tilstrækkelig. Jeg maa erkjende, at den ærede Forslagsstiller har borttaget adskillige af de største Vanskeligheder, der vare til Stede ved, hvad der tidligere har været vedtaget i Thinget. Den ærede Forslagsstiller har været i den samme Situation, hvori Finantsministeren tidligere har været; han har følt Nødvendigheden af at maatte tage forskjellige Hensyn til, hvad der kunde ventes at vinde Bifald paa de forskjellige Steder, som dette Lovforslag skal passere, og derfor har han fundet det rigtigt, at moderere sine Forslag, hvilket jeg yder min fulde Anerkjendelse, idet jeg tillige henleder hans Opmærksomhed paa, at man maaske deri kunde søge en Støtte for den Paastand, der tidligere er kommen frem fra anden Side, at man nemlig ikke kan foreslaa Alt, hvad man selv maa finde ønskeligt, naar man vil have Haab om at sætte det igjennem. Jeg siger, at jeg kun tror, at den ærede Forslagsstiller har været ikke fuldt moderat nok, og jeg maa forklare dette noget nærmere. Det ærede Thing vil maaske undre sig over, hvorledes det har kunnet gaa til, at Finantsministeren for 3 Aar siden kom med et Forslag, hvorved der ikke tilsigtedes nogen egentlig Lettelse i Totalsummen af Afgifterne, derpaa foreslog en Lettelse af 300,000 Rd., derefter i det følgende Aar en Lettelse af 600,000 Rd., og at nu i Aar et Forslag, som gaar en Del videre, endog kan kaldes moderat. Dette er imidlertid ganske klart, det ligger i en Omstændighed, der er særdeles eendommelig, ja, jeg tør sige er uhørt i vor Finants-historie, idet nemlig vore Soldatindtædere lige fra det Aar, da det forrige Soldatlovforslag blev fremlagt, aarlig ere stegne med et Beløb, der med en rund Sum kan anslaaes til en halv Million Rd. Denne saa betydelige Stigning Aar efter Aar er Noget, der ikke kan Andet end udøve en ganske særdeles Indflydelse paa Finantsministerens Stilling, men derfra og til at gaa saa vidt, som den ærede Forslagsstiller har villet gaa, turde der dog være et Spring. Jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at, naar man følger den Beregningsmaade, som vi hidtil have fulgt, og som jeg antager, at den ærede Forslagsstiller har benyttet, nemlig Gjennemsnittet af 5 Aars Indtægter, vil efter min Beregning Indtægtstabets ved dette Lovforslag ikke blive $1\frac{1}{4}$ men omtrent $1\frac{1}{2}$ Million Rigsdaler. Jeg skal senere komme tilbage til, hvori